

МАУП

**Харківський інститут Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор Харківського інституту
ПрАТ ВНЗ МАУП
В.Ю.Догадіна

ПОЛОЖЕННЯ

**про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти у
Харківському інституті ПрАТ «ВНЗ«МАУП»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні Вченої ради
Харківського інституту ПрАТ
«ВНЗ «МАУП»
Протокол № 4 від 30.11.2019 р.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ.....	3
3. ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ІНСТИТУТІ.....	5
4. ПРОЦЕДУРИ ТА ЗАХОДИ ПІДСИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНСТИТУТІ.....	8
5. ПРОЦЕДУРА ТА ЗАХОДИ ПІДСИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ІНСТИТУТІ	33
6. СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ ЩОДО ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ	40

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Харківський інститут Приватного акціонерного товариства “Вищий навчальний заклад “Міжрегіональна Академія управління персоналом” (далі - Інститут) дотримується політики якості та пов’язаних із нею процедур щодо внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, що є складовою стратегічного управління Інституту.

1.2. Положення розроблено на основі Законів України “Про освіту” від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, “Про вищу освіту” від 01.07.2014 р. № 1556-VII, “Про наукову і науково-технічну діяльність” від 26.11.2015 р. № 848-VIII, Постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти” від 30.12.2015 р. № 1187 і ґрунтується на принципах, викладених у “Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти” Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти та національному стандарті України “Системи управління якістю. Вимоги” ДСТУ ISO 9001:2015, «Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти у Приватному акціонерному товаристві “Вищий навчальний заклад “Міжрегіональна Академія управління персоналом” ухваленим Вченою радою Академії (Протокол від 25.09.2019 р. №8) та затвердженого наказом ректора від 25.09.2019 р. №129-о (далі – Академія).

1.3. Відповідно до ст. 16 Закону України “Про вищу освіту” система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти складається із:

- системи забезпечення Інститутом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості);
- системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів вищої освіти та якості вищої освіти;
- системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

У даному Положенні терміни вживаються у такому значенні:

Автономія закладу вищої освіти – самостійність, незалежність і відповідальність закладу вищої освіти у прийнятті рішень щодо розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів у межах, встановлених Законом України “Про вищу освіту”.

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізація з урахуванням обмежень, встановлених Законом.

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет:

- відповідності стандарту вищої освіти;
- спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання;
- досягнення заявлених у програмі результатів навчання.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів, і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення певних результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими має оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти; знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Галузь знань – основна предметна сфера освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом

вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність, і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу в закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ІНСТИТУТІ

Інститут готує фахівців двох рівнів відповідно до Національної рамки кваліфікацій України: освітнього ступеня “бакалавр”, освітнього ступеня “магістр”.

Внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в Інституті розроблено згідно з принципами:

- відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти;
- автономії вищого навчального закладу, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. При цьому забезпечення якості здійснюється шляхом самостійного, незалежного і відповідального прийняття рішень щодо добору процедур, методів, засобів, інструментів для визначення стану та поліпшення якості;
  - процесного підходу до управління якістю;
  - здійснення моніторингу якості;
  - системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
  - постійного підвищення якості освітньої діяльності;
  - залучення і активної участі всіх науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти Інституту, стейкхолдерів та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості;
  - відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності в Інституті, що супроводжується висвітленням інформації щодо процесів та

результатів, залученням зацікавлених осіб;

- забезпечення академічної культури суб'єктів освітнього процесу.

В основі внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти в Інституті відповідно до вимог стандарту ДСТУ ISO 9001:2015 покладено принципи:

Орієнтація на замовника.

Інститут систематично проводить маркетингові дослідження ринку праці, а також моніторинг та прогнозування майбутніх вимог до якості надання освітніх послуг.

Лідерство.

Керівництво Інституту:

- приймає на себе зобов'язання забезпечити доведення, розуміння і ефективну реалізацію всім персоналом Інституту політики у сфері якості вищої освіти;

- забезпечує єдність колективу в досягненні поставлених завдань щодо якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

- бере на себе відповідальність за оптимізацію та системне удосконалення керівних і допоміжних процесів Інституту із забезпечення якості вищої освіти.

Задіяність персоналу.

Керівники Інституту та його підрозділів сприяють створенню та підтримці оптимального соціально-економічного середовища та психологічного клімату в колективі, що сприяє реалізації творчого та наукового потенціалу співробітників, спрямовуючи його на виконання основних завдань Інституту та Академії. Керівництво Інституту виходить з того, що від задоволеності споживачів якістю освітньої послуги залежить благополуччя Інституту та Академії і матеріальний добробут всього персоналу.

Процесуальний підхід.

Будь-яка діяльність у Інституті розглядається як процес. Управління взаємопов'язаними процесами в Інституті здійснюється як управління системою, що сприяє результативному й ефективному досягненню цілей у сфері якості освітньої діяльності Інституту.

Поліпшення.

Постійне поліпшення діяльності Інституту є головною метою кожного співробітника Інституту та ґрунтується на запобіжних і коригувальних діях.

Прийняття рішень на підставі фактів.

Усі рішення в Інституту приймаються на підставі аналізу функціонування системи менеджменту якості вищої освіти, що дає можливість підвищити результативність та ефективність прийнятих рішень.

Керування взаємовідносинами Інституту із закладами освіти.

Керівництво Інституту проводить політику взаємовигідних відносин із закладами середньої та довузівської освіти, що підвищує спроможність обох сторін створювати матеріальні та духовні цінності суспільства.

У Інституті визначено послідовність і взаємодію процесів реалізації системи забезпечення Інститутом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості). Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Інституті містить дві підсистеми:

- 1) підсистему забезпечення Інститутом якості освітньої діяльності;
- 2) підсистему забезпечення Інститутом якості вищої освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Інституті є багатоплановою і включає: цілісну систему нормативних, методичних та діагностичних документів, що регламентують ефективне управління якістю; наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, наукових, навчально-методичних тощо); організацію освітнього процесу, яка відповідає сучасним тенденціям розвитку національної та світової економіки та освіти; контроль освітньої діяльності Інституту та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в Інституті здійснюється на таких рівнях:

- ✓ перший – здобувачі вищої освіти;
- ✓ другий – кафедра (керівники (гаранти) освітніх програм, науково-педагогічні працівники, куратори академічних груп);
- ✓ третій – факультет (декан, заступник декана), навчальна частина.
- ✓ четвертий – директорат, Вчена рада Інституту;
- ✓ п'ятий – ректорат, Вчена рада Академії, Наглядова рада Академії.

На першому рівні організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Інституті здійснюються соціологічні опитування здобувачів вищої освіти.

Другий рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Інституті здійснюється науково-педагогічними працівниками (далі – НПП) кафедр при безпосередньому керівництві гаранта освітньої програми та завідувача кафедри.

Третій рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Інституті реалізується на факультеті під безпосереднім керівництвом декана, заступника декана та завідувача навчальної частини.

На четвертому рівні системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Інституті директоратом, навчальними підрозділами Інституту здійснюються процедури і заходи щодо дотримання вимог до забезпечення якості вищої освіти.

На п'ятому рівні системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Інституті діяльність ректорату, Вченої ради Академії, Наглядової ради Академії спрямована на успішне функціонування Академії в цілому та відокремлених структурних підрозділів (Інституту) загалом, реалізацію державної політики в галузі освіти і науки, залучення до вирішення проблем освіти і науки провідних підприємств різних форм власності.

Колегіальним органом управління Інституту, який визначає внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, затверджує процедури її реалізації, є Вчена рада Інституту.

Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти Інституту оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам.

4. ПРОЦЕДУРИ ТА ЗАХОДИ ПІДСИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНСТИТУТІ

4.1. Політика щодо забезпечення якості освітньої діяльності

Політика якості освітньої діяльності відображається у “Програмі забезпечення якості освіти В Одеському інституті Приватного акціонерного товариства “Вищий навчальний заклад “Міжрегіональна Академія управління персоналом” та Плані робочих заходів на навчальний рік щодо виконання цієї програми.

Якість управління освітньою діяльністю та розвитком Інституту ґрунтується на системі стратегічного планування, моніторингу та самооцінки, яка реалізується на всіх рівнях структури управління Інституту.

Стратегічні та поточні плани освітньої діяльності навчальних підрозділів, факультету, кафедр та індивідуальні плани роботи викладачів будуються з урахуванням пріоритетних напрямів, завдань та показників діяльності, визначених у Ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності закладів освіти.

За результатами моніторингу якості освітньої діяльності суб’єктів освітнього процесу на різних рівнях управління (Академії, Інституту, факультету, кафедр, викладачів) визначаються відхилення фактичних значень від планових, здійснюється самооцінка, приймаються управлінські рішення щодо забезпечення якості освітньої діяльності.

Аналіз результатів освітньої діяльності Інституту висвітлюється у звітах директора та оприлюднюється на веб-сайті Інституту.

Функції щодо забезпечення якості освіти реалізуються структурними підрозділами Інституту – кафедрами, факультетом.

Підсистема забезпечення якості освітньої діяльності Інституту передбачає реалізацію таких заходів, як:

- розробка освітніх програм відповідно до національних та міжнародних освітніх стандартів (за наявності), націлених на підготовку фахівців із відповідними компетентностями, з урахуванням освітніх потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців;

- оновлення нормативної та методичної бази забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності в Інституті;

- системний моніторинг змісту вищої освіти, контроль за реалізацією освітнього процесу та наукової діяльності;

- проведення моніторингу технологій навчання, ресурсного потенціалу Інституту та управління ресурсами і процесами;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, їх впровадження, здійснення стратегічного планування діяльності Інституту;
- проведення внутрішніх аудитів якості діяльності структурних підрозділів Інституту, які забезпечують функціонування освітнього процесу;
- моніторинг та оптимізація стану соціально-психологічного середовища Інституту, встановлення зворотного зв'язку з учасниками освітнього процесу (опитування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічного складу, співробітників Інституту);
- підтримка системи рейтингового оцінювання якості діяльності професорсько-викладацького складу та студентів Інституту;
- сприяння та контроль підвищення кваліфікації та стажування співробітників Інституту;
- сприяння підвищенню педагогічної майстерності професорсько-викладацького складу, співробітників Інституту шляхом організації методичних семінарів, конференцій, круглих столів тощо;
- забезпечення доступності інформації щодо результатів діяльності Інституту на веб-сайті: <http://www.maur.km.ua>, оптимізація роботи інформаційної системи Інституту для підтримки сучасного інформаційно-освітнього середовища;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти.

4.2. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти в Інституті спрямовується на відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам.

Відповідно до технологічних вимог щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти освітній процес у Інституті забезпечується лабораторіями, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти. Організація лекційних, практичних та лабораторних занять проводиться з використанням інноваційних технологій (комп'ютерної техніки, мультимедійних проекторів, ліцензійного програмного забезпечення тощо). Освітній процес достатньою мірою (згідно з ліцензійними умовами) забезпечено комп'ютерною технікою та пакетами прикладних комп'ютерних програм. У Інституті створено умови для доступу в усіх корпусах до мережі Інтернет, створено зони WiFi.

За результатами аналізу рівня забезпечення ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти в Інституті здійснюються

заходи з розширення та оновлення матеріально-технічної бази.

4.3. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу

Науково-методичне забезпечення освітнього процесу включає документи, визначені нормативно-правовими актами з питань вищої освіти:

- державні стандарти вищої освіти (за наявності) для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до національної рамки кваліфікації;

- освітні програми;
- навчальні плани;
- навчально-методичні комплекси (НМК) дисциплін;
- робочі програми навчальних дисциплін, передбачених навчальним планом, силабуси;

- програми навчальної, виробничої та інших видів практик;
- методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять;

- індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів із навчальних дисциплін та з питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання курсових робіт та кваліфікаційних/дипломних робіт (проектів);

- засоби діагностики (контрольні завдання) до семінарських, практичних і лабораторних занять, які забезпечать аудиторну та позааудиторну роботу студентів і можливість самоконтролю знань і вмінь, отриманих ними;

- завдання до проведення проміжного та підсумкового контролю, а також директорських контрольних робіт з навчальних дисциплін для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу.

У Інституті впроваджено технології дистанційної освіти і відповідне науково-методичне забезпечення освітнього процесу.

4.4. Розробка, моніторинг та перегляд освітніх програм

Періодичний перегляд освітніх програм спрямовується на розв'язок таких питань:

- зростання привабливості освітніх програм Інституту для потенційних споживачів;

- урахування світових тенденцій розвитку освітніх програм, галузі та суспільства;

- забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти;

- урахування результатів зворотного зв'язку із випускниками і стейкхолдерами;

- підвищення конкурентоспроможності випускників на ринку праці.

Відповідальність за повноту та своєчасність розроблення освітньої програми покладається на гаранта спеціальності, а освітньої програми зі спеціалізації – на завідувача відповідної кафедри. Гарант спеціальності

забезпечує повноту та взаємозв'язок структурних компонентів освітньої програми.

Процедура розробки, моніторингу і періодичного перегляду освітніх програм включає такі кроки:

- обґрунтування змісту освітньої програми підготовки з урахуванням точок зору роботодавців, фахівців і академічної спільноти на регіональному, національному та європейському рівнях;
- визначення профілю програми підготовки відповідно до рівня кваліфікацій, що надаються, та з урахуванням типових видів занять випускників;
- визначення компетентностей, що мають бути досягнуті в результаті підготовки та є необхідними для визнання кваліфікації;
- визначення кінцевих результатів навчання за відповідними освітніми програмами та спеціалізаціями;
- визначення критеріїв, за якими оцінюється досягнення здобувачами вищої освіти цілей освітньої програми.

Якість та відповідність освітніх програм Національній рамці кваліфікацій вищої освіти забезпечується проектною групою та особисто її керівником – гарантом освітньої програми. Вимоги до діяльності гаранта освітньої програми і проектною групи визначаються Законом України «Про вищу освіту» та Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187. Гарант освітньої програми відповідає за контроль дотримання ліцензійних вимог під час започаткування та провадження освітньої діяльності за відповідною освітньою програмою.

Метою створення та функціонування проектною групи є організація діяльності з розробки і реалізації освітньої програми, забезпечення і контролю якості загальної і професійної підготовки випускників.

Завідувач випускаючої кафедри здійснює керівну і наглядову функцію за діяльністю проектних груп, відповідає за повну та якісну реалізацію, покладених на проектну групу функцій.

Керівником проектною групи (гарантом освітньої програми) призначається штатний співробітник Інституту – науково-педагогічний працівник, який має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю. У поточному навчальному році він не може одночасно керувати іншими проектними групами, за винятком керівництва проектними групами за різними рівнями вищої освіти в межах однієї спеціальності у даному закладі вищої освіти (відповідно до п. 27 Ліцензійних умов).

Керівник проектною групи (гарант освітньої програми) за освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня повинен мати:

- науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою спеціальністю;
- стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як

5 років.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми) за освітньою програмою другого (магістерського) рівня повинен мати:

- науковий ступінь та/або вчене звання (доктор наук та/або професор) за відповідною або спорідненою спеціальністю;
- стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як 10 років.

Розробка, моніторинг і перегляд освітніх програм здійснюється за критеріями:

- достатність визначеного в освітній програмі обсягу кредитів ЄКТС для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- охоплення встановленого освітньою програмою переліку компетентностей випускника, що визначені в результаті зворотного зв'язку з роботодавцями, випускниками та здобувачами вищої освіти;
- відповідність змісту підготовки здобувачів вищої освіти вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю (за наявності), а також змісту, що визначено в результаті зворотного зв'язку з роботодавцями та випускниками;
- відповідність форми атестації здобувачів вищої освіти вимогам стандарту вищої освіти (за наявності) за спеціальністю.

За результатами перегляду освітніх програм виконується оновлення навчальних планів та робочих навчальних планів.

4.5. Розробка, моніторинг та перегляд навчальних планів

Навчальний план є нормативним документом, який визначає зміст навчання та регламентує організацію освітнього процесу. Розробка навчальних планів регламентується стандартами освітньої діяльності, стандартами вищої освіти за спеціальностями, наказами МОН України, інструктивними листами, положеннями МОН України, а також положеннями, розпорядчими документами Академії. Навчальні плани складаються окремо для кожної спеціальності та формою навчання (у тому числі навчання зі скороченим, порівняно з типовим, терміном навчання) та затверджуються Вченою радою Академії.

Навчальні плани формуються Академією з урахуванням пропозицій кафедр Інституту.

Структура та зміст навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів у Академії передбачає наявність таких блоків дисциплін:

- дисципліни, які згідно з вимогами компетентностей, встановлених стандартами вищої освіти України, включаються у навчальні плани підготовки бакалаврів та магістрів у повному обсязі;
- вибіркові дисципліни, перелік яких визначається на підставі інформації щодо потреб ринку праці, вимог підприємств, організацій та установ-роботодавців, залежно від специфіки спеціальності та спеціалізації (не менше ніж 25% від загального обсягу кредитів освітньо-професійної програми).

При розробці навчальних планів орієнтуються на мінімізацію кількості навчальних дисциплін.

Випускові кафедри Інституту визначають перелік вибіркових дисциплін у навчальному плані, форми їх вивчення й атестації та формують пропозиції щодо вибіркової складової навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів і направляють їх у Академію на затвердження.

Для всіх спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у Інституті, на кожний навчальний рік Департамент навчально-методичного забезпечення Академії (далі – Департамент НМЗОД) складає робочі навчальні плани підготовки фахівців відповідно до вимог стандартів вищої освіти. Співробітники відділу змісту освіти Департамент НМЗОД до березня поточного навчального року уточнюють навчальні плани підготовки фахівців на наступний навчальний рік. Після проведення ґрунтовного аналізу результатів моніторингу якості підготовки фахівців визначаються основні недоліки в їх підготовці та розробляються шляхи їх виправлення, за результатами чого вносяться відповідні зміни до робочих навчальних планів підготовки фахівців, за якими проводився освітній процес у попередні роки.

При плануванні навчального процесу слід неухильно дотримуватися принципу забезпечення викладання навчальних дисциплін профільними кафедрами.

Відповідальність за визначення відповідності змісту дисциплін профілю наукових інтересів кафедр покладається на науково-методичну раду Академії.

Навчальні плани погоджуються першим проректором Академії та передаються на розгляд та затвердження науково-методичною радою Академії. Ректор Академії затверджує навчальні плани підготовки бакалаврів після обговорення їх на науково-методичній раді Академії. Один примірник робочого навчального плану зберігається у відділі змісту освіти Департаменту НМЗОД, другий – на випусковій кафедрі та/або деканаті Інституту.

Графіки освітнього процесу ухвалюються рішенням Вченої ради Інституту та затверджуються наказом директора Інституту.

4.6. Підготовка та оновлення навчально-методичних комплексів дисциплін

Навчально-методичні комплекси (НМК) навчальних дисциплін є основним елементом науково-методичного забезпечення навчального процесу відповідно до навчального плану підготовки фахівців за спеціальністю.

Підготовку НМК здійснюють науково-педагогічні працівники, які відповідають за їх викладання.

НМК зберігається на відповідній кафедрі. НМК дисципліни має містити:

- робочу програму навчальної дисципліни;

- структурно-логічну схему викладання дисципліни;
- календарний план викладання дисципліни;
- критерії оцінювання знань ЗВО;
- індивідуальні завдання для самостійної роботи ЗВО;
- комплекти тестів, контрольних питань для оцінювання рівня знань ЗВО;
- конспект лекцій дисципліни (тезисний варіант);
- методичні розробки та рекомендації щодо вивчення дисципліни;
- програму навчальної практики (якщо вона передбачена робочим навчальним планом);
- завдання для ЗВО заочної форми навчання та методичні вказівки до їх виконання;
- силабус.

Усі елементи НМК:

- створюються в електронному або роздрукованому вигляді;
- зберігаються в електронному архіві кафедри;
- використовуються викладачами для створення дистанційних курсів у системі дистанційного навчання.

НМК дисциплін щорічно розглядаються до початку нового навчального року (на початку семестру) на засіданні кафедри і після схвалення їх кафедрою та/або Вченою радою Інституту затверджуються директором Інституту.

Контроль за якістю НМК дисциплін постійно здійснюють завідувачі кафедр, декан факультету, завідувач навчальної частини, а також заступник директора під час щорічної перевірки готовності навчально-методичного забезпечення освітнього процесу на кафедрах Інституту.

4.7. Розробка робочих програм навчальних дисциплін

Робочі програми навчальних дисциплін розробляються професорсько-викладацьким складом кафедри згідно з вимогами відповідних освітніх програм підготовки фахівців. Навчально-педагогічний працівник (лектор), за яким закріплено викладання навчальної дисципліни, до початку навчального року (семестру) розробляє (оновлює) робочу програму навчальної дисципліни на основі аналізу такої вхідної інформації:

- освітня програма спеціальності;
- робочий навчальний план;
- інформація від підприємств, організацій та установ, стейкхолдерів щодо їх поточних та перспективних потреб;
- відгуки випускників щодо відповідності змісту дисципліни потребам виробничої сфери;
- результати анкетування, усне опитування ЗВО про якість і зміст викладання дисципліни.

Робоча програма навчальної дисципліни повинна складатися з таких розділів:

– мета і завдання дисципліни: місце і роль дисципліни в системі підготовки фахівців; вивчення дисципліни; вимоги щодо знань і вмінь, набутих унаслідок вивчення дисципліни; перелік дисциплін із зазначенням розділів, засвоєння яких необхідне для вивчення дисципліни; перелік дисциплін, вивченню яких має передувати дисципліна;

– зміст дисципліни: назви тем, їх зміст, обсяг у годинах лекційних занять; семінарські заняття, їх назва та обсяг у годинах; лабораторні заняття, їх назва та обсяг у годинах; перелік тем розрахунково-графічних робіт; перелік тем курсових робіт (проектів);

– навчально-методичні матеріали з дисципліни: основна і додаткова література; перелік наочних посібників, методичних вказівок з проведення конкретних видів занять;

– забезпеченість технічними засобами, обчислювальною технікою та методичними матеріалами до них.

Робоча програма створюється у паперовому й електронному вигляді та може використовуватися для розробки дистанційних курсів у системі дистанційного навчання.

Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні відповідної кафедри та затверджується директором.

4.8. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності у Інституті створюється відповідно до технологічних вимог, встановлених ліцензійними умовами освітньої діяльності.

Інформаційна система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Інституту забезпечує: моніторинг якості; оперативний облік процесів та ресурсів; аналітичну обробку; оперативний пошук; передачу та надання необхідної інформації.

Інформаційна система Інституту створює інформаційний простір, що ґрунтується на принципах системності, розвитку, сумісності, стандартизації та ефективності.

У Інституті впроваджена система дистанційного навчання, яка призначена для надання здобувачам вищої освіти та викладачам доступу до ресурсів дистанційного навчання: навчально-методичних матеріалів та курсів з дисциплін, які викладаються в Інституті, а також для об'єднання науково-педагогічних працівників, адміністраторів та здобувачів вищої освіти в одну надійну, безпечну та інтегровану систему для створення персонального навчального середовища.

Контроль за наявністю навчально-методичного забезпечення освітнього процесу та його доступністю для здобувачів вищої освіти на інформаційних ресурсах Інституту покладається на кафедри.

Бібліотечно-інформаційний відділ Інституту здійснює інформаційне забезпечення навчально-виховного і наукового процесів шляхом якісного оперативного доступу до інформаційного простору користувачів – здобувачів

вищої освіти та науково-педагогічних працівників. Бібліотечно-інформаційний відділ Інституту забезпечує необхідну кількість навчально-методичної літератури (основної, додаткової) з розрахунку на одного здобувача вищої освіти з усіх навчальних дисциплін.

Також користувачі мають можливість користуватися фондами Бібліотеки МАУП де забезпечено вільний доступ до електронного каталогу, електронних версій навчально-методичної літератури та наукових досліджень професорсько-викладацького складу та здобувачів вищої освіти Академії, який включає фонди і зібрання: автореферати дисертацій, звіти з наукових досліджень, методичні матеріали, монографії, навчальні видання, статті, наукові роботи студентів, матеріали конференцій тощо. Примірники опублікованих працівниками Академії підручників (навчальних посібників) знаходяться у бібліотеці Академії, їх електронний варіант – в електронній базі.

Інституту має офіційний веб-сайт, на якому розміщена основна інформація про його діяльність, а також нормативні документи, навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін.

Збереження наукових надбань академічної спільноти в мережі Інтернет здійснюється шляхом функціонування інституційного репозитарію Академії CUNTUR.

Сайт Інституту побудований на принципах:

- доступності для користувачів 24 години на добу, 7 днів на тиждень, цілий рік;
- використання безкоштовних програмних продуктів, які є лідерами у своїй галузі;
- повної відсутності реклами і спаму, надійного захисту персональних даних користувачів.

Оцінювання рівня забезпечення ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти здійснюється відповідними структурами шляхом проведення моніторингу аналізу результатів соціологічних опитувань здобувачів вищої освіти та студентського моніторингу освітнього процесу.

4.9. Заходи, спрямовані на контроль та вдосконалення процесів викладання і навчання

Контроль якості забезпечення освітньої діяльності в Інституті здійснюється на рівнях:

1. Контроль на рівні кафедри.

Завідувач кафедри контролює якість освітнього процесу на кафедрі шляхом:

- перевірки виконання науково-педагогічними працівниками планів навчальної, навчально-методичної, організаційної роботи, про що повинні бути зроблені записи в індивідуальних планах та річних звітах науково-педагогічних працівників на засіданнях кафедр, у протоколах засідань

кафедр;

- перевірки підготовки науково-педагогічними працівниками робочих програм навчальних дисциплін, формування навчально-методичного комплексу, забезпечення кожної дисципліни кафедри;

- перевірки наявності, рівня готовності та якості дистанційних курсів;

- відвідування занять кожного науково-педагогічного працівника протягом навчального року з охопленням перевіркою всіх видів навчальної роботи (лекції, практичні та лабораторні заняття, семінари, консультації тощо). Взаємовідвідування проводяться не частіше одного разу на семестр. Висновки відвідування фіксуються в журналі контролю відвідувань занять завідувачем кафедри;

- проведення відкритих занять, які обговорюються на засіданнях кафедр чи методичних семінарах, та взаємовідвідувань. Висновки з цих заходів фіксуються у журналі контролю відвідувань кафедри.

2. Контроль на рівні деканату.

Декан факультету та його заступник здійснюють цей контроль шляхом:

- перевірки організації навчального процесу кафедрами: формування навчального навантаження кафедр, якість розподілу навантаження між науково-педагогічними працівниками;

- регулярного контролю дотримання розкладу занять науково-педагогічними працівниками і здобувачами вищої освіти інституту;

- відвідування занять науково-педагогічних працівників деканом факультету;

- контролю дотримання вимог до документального оформлення результатів поточного та підсумкового контролю;

- перевірки готовності навчально-методичної документації та номенклатури справ кафедр.

3. Контроль на рівні директорату.

Директор, заступник директора, завідувач навчальної частини здійснюють цей контроль шляхом перевірки:

- наявності затверджених у встановленому порядку навчальних планів та робочих навчальних планів за кожною спеціальністю, закріпленою за кафедрою факультету та Інститутом загалом;

- наявності затверджених у встановленому порядку графіків освітнього процесу;

- відповідності змісту навчальних планів і навчальних програм вимогам галузевих стандартів;

- наявності робочих програм з дисциплін та їх відповідність елементам навчального процесу (лекції, семінари, практичні, лабораторні заняття, самостійна та індивідуальна робота тощо);

- задіяння у процесі навчання інноваційних методів та інтерактивних технологій;

- комплектності та достатності методичного забезпечення навчальних дисциплін (методичні вказівки, конспекти, настанови щодо виконання

семінарських, практичних та лабораторних робіт, самостійної та індивідуальної роботи тощо);

- дотримання вимог до документаційного оформлення результатів поточного та підсумкового контролю та наявності його повного комплекту;

- наявності організаційно-методичного забезпечення проведення усіх видів практик, передбачених навчальними планами, дотримання всіх вимог до комплекту документаційного забезпечення;

- організаційно-методичного забезпечення проведення державної атестації за всіма освітніми рівнями відповідно до галузевих стандартів, дотримання всіх вимог до комплекту документаційного забезпечення державної атестації.

На Вченій раді Інституту не рідше одного разу на рік розглядаються питання про якість освітнього процесу в Інституті, на факультеті, на окремих кафедрах.

Зростаюча доступність інформаційних ресурсів і розвиток інформаційних технологій дають можливість інтенсифікувати навчальний процес, досягаючи кращих результатів при зменшенні загального обсягу аудиторних занять.

Науково-педагогічні працівники мають змогу самостійно створювати електронні навчальні курси і проводити навчання на відстані, надсилати повідомлення студентам, розподіляти, збирати та перевіряти завдання. Науково-педагогічні працівники несуть відповідальність за зміст, розміщення та щорічну актуалізацію (оновлення) електронних навчальних курсів на сайті інституту.

Науково-педагогічні працівники, які викладають конкретну дисципліну за наявності відповідного електронного навчального курсу, перевіряють надіслані студентами роботи у визначений навчальним планом термін, оцінюють згідно з розробленими критеріями оцінювання та коментують виставлену оцінку.

Беручи до уваги викладене, доцільно розробити і реалізовувати збалансовану систему заходів:

1. На рівні кафедри:

- стимулювати і спонукати викладачів до впровадження мультимедійних технологій при викладанні навчальних дисциплін як під час лекційних занять, так і під час проведення лабораторних робіт (віртуальні лабораторії), забезпечуючи при цьому оснащення необхідної кількості аудиторій мультимедійним обладнанням;

- стимулювати, спонукати і контролювати діяльність викладачів щодо розміщення навчальних ресурсів у внутрішній системі дистанційного навчання та збільшення вимогливості до роботи студентів у позааудиторний час;

- стимулювати наукову роботу здобувачів вищої освіти, як невід'ємну складову освітнього процесу.

2. На рівні Інституту:

– розробити заходи, що спонукають факультет та кафедри до перегляду навчальних програм щодо зменшення частки аудиторних занять у загальному навантаженні здобувачів вищої освіти з диференціацією за рівнями підготовки і формами навчання;

– сприяти реалізації заходів кафедр, спрямованих на спонукання викладачів до удосконалення процесів викладання і навчання (включаючи задіяння інтерактивних методів та інтерактивних технологій), враховуючи ефективність роботи викладачів при прийнятті відповідних кадрових рішень.

4.10. Розвиток науково-інноваційної діяльності

Реалізація перспективних напрямів діяльності Інституту передбачає перетворення його наукової діяльності в пріоритетний напрям. Наукова діяльність та науково-дослідна робота в Інституті мають базуватися на принципах актуальності, безперервності, інноваційності та стратегічної спрямованості на відповідність основним цілям державної науково-технічної політики та світовим тенденціям.

Дане завдання досягається за рахунок:

– моніторингу діяльності наукових гуртків, проведення ретельного аналізу їх кадрового, матеріально-технічного забезпечення та ефективності їх функціонування;

– визначення перспективних напрямів наукових досліджень відповідно до вимог світової та вітчизняної наукової кон'юнктури;

– стовідсоткового охоплення науково-дослідною роботою здобувачів вищої освіти та викладачів Інституту;

– удосконалення системи організації та стимулювання наукових досліджень;

– підвищення рівня й удосконалення матеріально-технічного й інформаційного забезпечення фундаментальних і прикладних досліджень, посилення дослідницької компоненти в освітніх програмах підготовки фахівців;

– поглиблення міжнародного співробітництва у сфері наукових досліджень на основі виконання спільних наукових проектів, програм;

– залучення здобувачів вищої освіти до участі у проведенні наукових досліджень, наукових олімпіадах, конференціях, конкурсах студентських наукових робіт;

– стимулювання здобувачів вищої освіти щодо підготовки до друку наукових статей, тез доповідей;

– підвищення наукової активності всіх суб'єктів освітнього процесу;

– підвищення вимог щодо рекомендації випускників до навчання в аспірантурі Академії.

4.11. Виховання студентської молоді та залучення студентів до управління і розвитку Інституту

Мета проведення виховної роботи в Інституті – формування та

розвиток національно-свідомої, патріотично налаштованої, індивідуально неповторної, високоморальної особистості, зорієнтованої на здоровий спосіб життя, фізичний та духовний розвиток.

Дане завдання досягається за рахунок забезпечення системності, безперервності, цілеспрямованості виховної роботи, яка має охоплювати різноманітні напрями:

- громадянсько-патріотичне та національне виховання;
- моральне та етичне виховання, формування здорового способу життя;

– формування корпоративної культури науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Інституту, виховання патріотичних почуттів до альма-матер, дотримання і розвиток традицій Інституту та Академії;

- правове виховання;
- екологічне виховання, спрямоване на формування ціннісного ставлення до навколишнього середовища тощо.

З метою поліпшення виховної роботи серед студентської молоді доцільно розробити і реалізовувати такий комплекс заходів:

- посилення виховного потенціалу лекційних та практичних занять;
- посилення виховної ролі кураторів;
- посилення зворотного зв'язку з батьками та їх інформування;
- посилення ролі та ефективності студентського самоврядування;
- подальша організація зустрічей студентів з відомими громадськими, культурними, політичними діячами;
- заохочення студентів до участі в спортивних змаганнях, до культурно-масової роботи (художня самодіяльність, театр тощо).

Важливу роль у вихованні студентської молоді відіграє студентське самоврядування Інституту, яке скеровує діяльність студентської громади Інституту на гармонійний розвиток особистості, ефективне навчання та професійну підготовку, формування навичок майбутнього організатора та керівника, виховання активної громадської позиції.

Органи студентського самоврядування у своїй діяльності покладаються на допомогу й підтримку адміністрації Інституту.

Студентське самоврядування Інституту здійснює повноваження на таких засадах:

- 1) верховенства права;
- 2) неупередженості;
- 3) демократичності;
- 4) гласності;
- 5) виборності;
- 6) незалежності;
- 7) рівноправності членів студентської громади;
- 8) добровільності вступу до студентських органів самоврядування та виходу з них;

9) підзвітності та відповідальності органів самоврядування перед студентською громадою.

Завданнями органів студентського самоврядування Інституту є:

- співпраця з директором Інституту на рівні консультативно-дорадчого органу;
- забезпечення і захист прав та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема стосовно організації освітнього процесу;
- забезпечення виконання здобувачами вищої освіти своїх обов'язків;
- сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності здобувачів вищої освіти;
- створення різноманітних студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами;
- організація співробітництва зі студентами інших навчальних закладів і молодіжними організаціями;
- сприяння створенню відповідних умов для проживання у гуртожитку й відпочинку студентів, забезпечення інформаційної, правової, психологічної та іншої допомоги студентам тощо.

4.11.1. Студентоорієнтоване навчання, викладання та оцінювання

У Інституті активно впроваджується студентоорієнтоване навчання, яке стимулює студентську мотивацію, саморефлексію та залучення в освітній процес. Принцип студентоорієнтованого навчання впливає на способи подачі освітніх програм та оцінювання результатів.

Втілення в Інституті студентоорієнтованого навчання і викладання передбачає:

- повагу й увагу до розмаїтості студентів та їхніх потреб, уможливлуючи гнучкі навчальні траєкторії;
- застосування різних способів подачі матеріалу;
- гнучке використання різноманітних інноваційних методів навчання;
- регулярне оцінювання і коригування способів подачі матеріалу та педагогічних методів;
- заохочення у студентів почуття незалежності водночас із забезпеченням належного наставництва і підтримки з боку викладача;
- розвиток взаємоповаги у стосунках студента і викладача;
- наявність належних процедур реагування на студентські скарги.

Беручи до уваги важливість оцінювання для навчального просування студентів та їхніх майбутніх кар'єр, процедури забезпечення якості оцінювання спираються на такі орієнтири:

- викладачі обізнані з наявними методами екзаменування та контролю знань і одержують підтримку в розвитку своїх навичок у цій сфері;
- критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь;
- оцінювання дає можливість студентам продемонструвати, наскільки вони досягли запланованих навчальних результатів, студенти одержують

зворотний зв'язок;

- оцінювання послідовно і справедливо застосовується для всіх студентів та проводиться відповідно до встановлених процедур;
- передбачається формальна процедура подання пропозицій, скарг та апеляцій з боку студентів.

4.11.2. Зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів вищої освіти

Академія та Інститут систематично застосовує заздалегідь визначені та оприлюднені правила щодо всіх фаз студентського циклу, зокрема, зарахування на навчання, навчання, визнання кваліфікацій та атестацію студентів.

Інститут надає необхідну підтримку студентам у просуванні їхньої академічної кар'єри.

Інституту запровадив і розвиває процеси й інструменти збору, моніторингу та використання інформації щодо навчальних успіхів студентів.

З метою забезпечення навчальних досягнень студентів та стимулювання їхньої мобільності Академія визнає кваліфікації вищої освіти попередніх етапів навчання.

У Академії та Інституті запроваджуються належні процедури визнання кваліфікацій, які спираються на такі засади:

- визнання здобутих кваліфікацій відповідає принципам Лісабонської конвенції про визнання кваліфікацій;
- Академія та Інститут налагоджує співпрацю з іншими установами, агенціями із забезпечення з метою забезпечення узгодженої системи визнання кваліфікацій.

Після завершення навчання студенти одержують документи про освіту, що описують здобуту ними кваліфікацію, зокрема, досягнуті навчальні результати, а також контекст, рівень, зміст і статус освітньої програми, що була успішно завершена.

4.12. Розвиток міжнародних зв'язків та стратегічного партнерства

Досягнення міжнародних стандартів якості освіти та наукових досліджень вимагає впровадження досвіду провідних закордонних освітньо-наукових установ в освітній процес та сферу наукової діяльності Інституту.

У сфері розвитку міжнародних зв'язків та стратегічного партнерства Інститут працює у напрямку визначеного Академією.

Для реалізації цього завдання передбачається проведення таких заходів:

- пошук нових форм роботи та зарубіжних партнерів з метою забезпечення додаткових джерел фінансування через отримання грантів і виконання спільних проектів;
- удосконалення якості мовної підготовки з англійської мови здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників Інституту;

- активізація коротко- та довгострокової участі викладачів і здобувачів вищої освіти в програмах навчання, стажування, підвищення кваліфікації у закордонних вузах, у програмах літніх шкіл та освітньо-культурних обмінів;
- удосконалення системи інформування професорсько-викладацького складу та здобувачів вищої освіти Інституту про існуючі міжнародні програми;
- підвищення міжнародного іміджу шляхом інтенсифікації інформаційно-рекламної діяльності, зокрема розвитку офіційного сайту Інституту.

4.13. Забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти

Академічна мобільність передбачає: участь здобувачів вищої освіти Інституту у навчальному процесі; проходження навчальної та мовної практик; стажування; проведення наукових досліджень за кордоном з перезарахуванням в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін, практик тощо.

Основними цілями академічної мобільності студентів Інституту є:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності випускників Інституту на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів закладів вищої освіти-партнерів.

Основними завданнями академічної мобільності студентів Інституту є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- набуття професійного досвіду під час проходження стажування, навчальних та виробничих практик;
- можливість одночасного отримання здобувачем вищої освіти двох документів про вищу освіту з додатками встановленого зразка в іноземних закладах вищої освіти – партнерах;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток подальших наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту і науку України;
- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємин та зв'язків з іншими країнами.

Умови навчання і перебування студентів-учасників академічної мобільності та інші питання визначаються укладеними угодами про співробітництво між Академією, Інститутом та іноземними партнерами в галузі освіти.

4.14. Удосконалення кадрової політики

Завоювання провідних позицій у вітчизняному освітньому просторі та вихід на міжнародний рівень потребують нових підходів в управлінні людськими ресурсами Інституту. Діяльність у цьому напрямі вимагає узгоджених зусиль колективу, члени якого розуміють необхідність і цілі інновацій, об'єднані спільними інтересами, поставленими завданнями та корпоративними цінностями. Професорсько-викладацький склад несе відповідальність за розроблення навчальних програм, їх запровадження, якість викладання та оцінювання, забезпечення зворотного зв'язку із роботодавцями, випускниками із добувачами вищої освіти.

В основі формування та реалізації кадрової політики лежать принципи системності, інноваційності, соціальної захищеності працівників.

Основна мета кадрової політики Інституту – залучення до навчального процесу найкращих науково-педагогічних працівників і створення умов для їх подальшого професійного росту.

Удосконалення кадрової політики Інституту передбачає:

- здійснення системної, цілеспрямованої роботи з підготовки, добору кадрів, формування кадрового резерву;
- проведення регулярної об'єктивної оцінки потенціалу науково-педагогічних працівників Інституту;
- покращення кадрового забезпечення освітнього процесу докторами наук;
- удосконалення системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Інституту в аспірантурі та докторантурі Академії;
- посилення мотивації навчально-виховної, методичної, науково-дослідної роботи та стимулювання зростання професіоналізму кадрів.

Один раз на рік проводиться рейтингова оцінка науково-педагогічних працівників кафедр. Оцінювання досягнень здійснюється за шкалою рейтингових оцінок згідно з Положенням про рейтинг науково-педагогічних працівників та кафедр Одеського інституту ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (наказ від 31.03.2020р.№69). Дане Положення регламентує порядок організації та проведення рейтингової оцінки науково-педагогічних працівників Інституту, визначає поняття рейтингу, методика його розрахунку для оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та кафедр. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, нормативних актів Кабінету Міністрів України, МОН України, які стосуються оцінки діяльності навчальних закладів та їх працівників, статуту МАУП», «Програми забезпечення якості освіти у ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», розпорядження ректора Академії «Про заходи з впровадження системи UNICHECK та її адміністрування» від 25.05.2018 р., «Програми забезпечення якості освіти в Одеському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП», наказ директора Інституту №27/1-О від 26.02.2020р.

розглянуто на засіданні Вченої ради Інституту (протокол від 26 лютого 2020 року №6) та вводиться в дію наказом директора Інституту.

Оцінювання проводиться на засіданнях кафедри і вченої ради Інституту, які дають висновок щодо подальшої роботи науково-педагогічного працівника або приймають рішення про його невідповідність займаній посаді внаслідок недостатньої кваліфікації.

Рейтинг науково-педагогічних працівників – кількісний показник ефективності роботи штатних науково-педагогічних працівників, кафедр Інституту, що формується за основними напрямками діяльності.

Рейтинг кафедри – це числовий показник оцінювання її досягнень у відповідних видах діяльності в класифікаційному списку, який складається щороку. За показниками рейтингу проводиться оцінювання діяльності кафедр.

Метою запровадження рейтингового оцінювання в Інституті є:

- підвищення ефективності та результативності професійної діяльності науково-педагогічних працівників;
- забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювання діяльності науково- педагогічного працівника Інституту;
- забезпечення конкуренції, підвищення мотивації та ефективності праці;
- накопичення даних для виявлення динаміки діяльності кафедр та Інституту;
- стимулювання діяльності науково-педагогічних працівників, спрямованої на підвищення якості освіти.

Основними завданнями рейтингового оцінювання є:

- створення інформаційної бази для аналізу й оцінювання результатів діяльності науково-педагогічних працівників та кафедр Інституту;
- посилення зацікавленості науково-педагогічних працівників у підвищенні своєї професійної кваліфікації, в освоєнні передового педагогічного досвіду, в творчому підході до процесу викладання;
- забезпечення об'єктивності оцінок якості діяльності науково-педагогічних працівників за рахунок повноти та вірогідності інформації;
- посилення колективної зацікавленості викладачів у покращенні кінцевих результатів підготовки;
- розроблення і використання єдиних комплексних критеріїв для оцінювання і контролю рівня та ефективності діяльності науково-педагогічних працівників та кафедр Інституту;
- активізація та стимулювання видів діяльності, які орієнтують і сприяють підвищенню рейтингу Інституту та його розвитку загалом, створення умов для професійного зростання науково-педагогічних працівників;
- виявлення недоліків і проблемних питань у діяльності науково-

педагогічних працівників та кафедр Інституту;

- визначення кращих науково-педагогічних працівників, кафедр Інституту за показниками рейтингу;

- удосконалення системи матеріального і морального стимулювання діяльності науково-педагогічних працівників.

Впровадження рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та кафедр Інституту є невід’ємним елементом запровадження системи моніторингу як складової: процесу забезпечення і управління якістю вищої освіти; внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти Інституту; стимулювання підвищення кваліфікації, професіоналізму; продуктивності навчальної та наукової роботи; розвитку творчої ініціативи науково-педагогічних працівників.

Основними вимогами до системи рейтингового оцінювання є:

- об’єктивно визначена кількість показників, які характеризують професійну діяльність учасників рейтингу;

- оцінка відповідності діяльності науково-педагогічного працівника посадовим кваліфікаційним вимогам та посадовим інструкціям, а також його персонального внеску у вирішення завдань кафедри, факультету Інституту;

- можливість доповнення і зміни показників рейтингу;

- постійне вивчення і врахування досвіду інших закладів вищої освіти;

- вироблення рекомендацій щодо стимулювання кожного учасника рейтингового оцінювання (премії, присвоєння звань – “Викладач року”, “Краща кафедра року”).

Рейтингове оцінювання проводиться на основі інформації про діяльність кафедр за звітний навчальний рік.

Рейтинговому оцінюванню підлягають усі кафедри Інституту.

Оцінювання досягнень науково-педагогічного персоналу здійснюється з метою виявлення та поширення досвіду кращих викладачів Інституту, які ведуть заняття на високому науково-методичному рівні, впроваджують в освітній процес прогресивні технології навчання та результати наукових досліджень, широко застосовують обчислювальну техніку тощо. Оцінювання здійснюється згідно з методикою, висвітленою у Положенні.

Процедури залучення науково-педагогічних працівників до освітнього процесу регламентуються законами України, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, наказами МОН України. Нормативні документи рамково врегульовують оцінювання рівня компетентності викладачів за обмеженим переліком формальних ознак, більшість з яких характеризує рівень наукових досліджень. Водночас якість викладання переважно описується критеріями, що не підлягають вимірюванню. Для врахування думки здобувачів вищої освіти щодо якості та об’єктивності системи оцінювання проводяться щорічні соціологічні опитування здобувачів вищої освіти і випускників, а також студентський моніторинг якості освітнього процесу.

Інститут у межах, передбачених чинними нормативними документами, проводить таку роботу з удосконалення системи оцінювання науково-педагогічних працівників:

1. Вдосконалення наявних та запровадження нових критеріїв оцінювання науково-педагогічних працівників (з відповідною диференціацією за посадами і з урахуванням специфіки окремих кафедр):

- мають відповідну кваліфікацію та високий фаховий рівень у відповідній науковій галузі;
- мають публікації і профілі у наукометричних базах даних Scopus, WebofScience, IndexCopernicus, зареєстровані і мають сторінку в науковій соціальній мережі Academia тощо;
- здатні отримувати і генерувати нові знання, адаптувати їх до нових умов та вимог;
- мають необхідні вміння і досвід для того, щоб ефективно передавати здобувачам вищої освіти свої знання і розуміння предмета в різних ситуаціях навчання.

2. Розроблення та запровадження системи оцінювання ефективності роботи викладачів при проведенні оцінювання, яка б враховувала:

- якість проведення навчальних занять (за моніторинговими опитуваннями здобувачів вищої освіти, випускників, викладачів кафедр, викладачів, які забезпечують дисципліни, що є наступними у структурно-логічній схемі викладання);
- рівень прогресу здобувачів вищої освіти (за показниками успішності впродовж семестру і на підсумковому контролі, з урахуванням показників успішності на дисциплінах, які викладалися раніше);
- розподіл оцінок у межах контингенту здобувачів вищої освіти на споріднених дисциплінах або дисциплінах того самого рівня складності у той самий період часу;
- рівень навчально-методичних розробок (експертні оцінки, у тому числі зовнішні);
- участь у методичній і профорієнтаційній роботі кафедр;
- участь в інших заходах, роботах, проектах, спрямованих на зростання якості освіти в Інституті, на підвищення ефективності діяльності Інституту.

4.15. Забезпечення підвищення кваліфікації та фахової майстерності науково-педагогічних працівників

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників – це цілеспрямоване безперервне удосконалення професійних компетенцій та педагогічної майстерності, необхідних для опанування завданнями, які сприяють підвищенню якості управлінської, навчальної, методичної, наукової, інноваційної, творчої та виховної діяльності Інституту. Метою підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників Інституту є вдосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення,

розширення й оновлення професійних компетентностей.

Інститут сприяє підвищенню кваліфікації та стажуванню науково-педагогічних і наукових працівників не рідше одного разу на п'ять років.

Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників організовується та проводиться згідно з п'ятирічним планом-графіком, який затверджується Вченою радою Інституту та вводиться у дію наказом директора.

Базовими для підвищення кваліфікації та стажування є заклади вищої освіти України та ЄС, наукові установи НАН України, провідні підприємства та установи тощо. Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників здійснюється, зазвичай, у таких формах:

- довгострокове підвищення кваліфікації: курси, школи, стажування;
- короткострокове підвищення кваліфікації: семінари, семінари-практикуми, тренінги, конференції, круглі столи тощо.

Діяльність Інституту спрямовується на створення науково-педагогічним працівникам умов і можливостей для вдосконалення фахової майстерності, запровадження програм з удосконалення професійних умінь викладачів, а також формування атмосфери, в якій професійні вміння викладачів належно цінуються. Для реалізації вказаних завдань доцільно запровадити такі заходи:

- розробка і затвердження концепції підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, передбачивши при цьому виділення мінімально-необхідних фінансових ресурсів;
- запровадження на базі Інституту обов'язкової річної програми підготовки для викладачів, які вперше залучаються до науково-педагогічної роботи;
- запровадження регулярних семінарів з підвищення кваліфікації кураторів академічних груп;
- залучення до проведення освітнього процесу магістрантів, посилення педагогічної підготовки магістрантів шляхом запровадження на другому році навчання в магістратурі спецкурсу з розвитку професійно-педагогічної компетентності;
- створення умов для підвищення рівня володіння науково-педагогічних працівників англійською мовою.

Зокрема необхідно:

- забезпечити фінансове стимулювання викладання професійних дисциплін англійською мовою та публікації наукових статей у провідних фахових міжнародно визнаних виданнях;
- встановити кваліфікаційну вимогу при зарахуванні на посади науково-педагогічних працівників – рівень володіння англійською мовою;
- щоб кожен викладач мав публікації і профілі в наукометричних базах даних Scopus, WebofScience, IndexCopernicus, був зареєстрований і мав сторінку у науковій соціальній мережі Academia тощо.

Враховуючи провідну роль і відповідальність завідувачів кафедр у

забезпеченні навчального процесу, створити кадровий резерв на заміщення посад завідувача кафедри.

4.16. Забезпечення публічності інформації про діяльність Інституту

Інститут забезпечує прозорість своєї освітньої діяльності, точність, об'єктивність і доступність пропонованої інформації для здобувачів вищої освіти, абітурієнтів та громадськості.

Інститут має офіційний веб-сайт, який містить основну інформацію про його діяльність (структура навчального закладу, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня діяльність, нормативні документи, що регламентують діяльність Інституту; положення, інформація з кадрових питань; освітньо-наукова, видавнича, атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, навчально-методичне забезпечення дисциплін, правила прийому до Академії, контактна інформація).

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті Інституту систематично оновлюється.

4.17. Забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу в Інституті

Забезпечення дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками і здобувачами вищої освіти регулюється:

- Законом України “Про освіту”, ст. 42. “Академічна доброчесність”;
- Законом України “Про вищу освіту”, пункт 3 статті 63;
- рекомендаційним листом Міністерства освіти і науки України “Щодо академічної доброчесності” від 23.10.2018 р. № 1/9-650;
- наказом ПрАТ “ВНЗ “Міжрегіональна Академія управління персоналом” “Щодо забезпечення академічної доброчесності у Міжрегіональній Академії управління персоналом” від 16.11.2017 р. № 169-о.

Академічна доброчесність забезпечує реалізацію етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього та наукового процесів під час навчання, викладання та впровадження результатів наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання і наукових досягнень.

Дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання вірогідної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;

- об'єктивне оцінювання результатів навчання.
- Порушенням академічної доброчесності вважається:
  - академічний плагіат;
  - списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
  - хабарництво – надання (отримання) учасниками освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, чи будь-яких інших благ матеріального або не матеріального характеру з метою отримання не правомірної переваги в освітньому процесі;
  - не об'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Усі підготовлені до друку наукові праці та навчальні видання розглядаються на засіданнях кафедр та перевіряються за допомогою системи “Антиплагіат”.

Система запобігання академічному плагіату у здобувачів вищої освіти ґрунтується на можливості всебічної перевірки кваліфікаційних/дипломних робіт (проектів) здобувачів вищої освіти Інституту, розміщених в архіві Академії. Завідувачі кафедр, наукові керівники, провідні фахівці відповідають за перевірку кваліфікаційних робіт на плагіат.

Функціями відповідальних осіб є:

- здійснення комп'ютерної перевірки роботи на плагіат;
- оформлення результатів перевірки;
- архівування кваліфікаційної роботи;
- збереження конфіденційності інформації щодо кваліфікаційних робіт відповідно до Закону України “Про авторське право та суміжні права”.

Після проходження студентами попереднього захисту кваліфікаційної роботи на кафедрі здобувач вищої освіти надає відповідальній особі електронну версію кваліфікаційної роботи. Завідувач кафедри готує витяг із протоколу засідання кафедри щодо допуску студента до захисту кваліфікаційної роботи не пізніше, ніж за 7 днів до захисту в екзаменаційній комісії. Відповідальна особа здійснює комп'ютерну перевірку поданої кваліфікаційної роботи на плагіат та інформує завідувача випускової кафедри про результати перевірки.

Результат перевірки кваліфікаційної роботи на плагіат враховується завідувачем випускової кафедри та деканом факультету при прийнятті рішення щодо допуску до захисту на засіданні екзаменаційної комісії.

До захисту на засіданні екзаменаційної комісії допускається кваліфікаційна/дипломна робота (проект), ступінь оригінальності тексту якої – не нижче 70%.

Заступник директора та завідувач навчальної частини за результатами звітів аналізують якість кваліфікаційних робіт у Інституті загалом, систематизують та доводять зауваження до завідувачів кафедр та декана факультету для прийняття необхідних рішень щодо керівників

кваліфікаційних робіт, у яких були виявлені факти плагіату.

Особа, яка виявила академічний плагіат у науковій чи навчальній праці, здобувача вищої освіти Інституту, має право звернутися до Вченої ради Інституту з письмовою заявою. Заява щодо виявлення академічного плагіату розглядається на засіданні Вченої ради Інституту, яка надає відповідний висновок.

Заходи із попередження плагіату включають:

- інформування здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної етики;
- формування та видання методичних матеріалів щодо визначення вимог до оформлення посилань на джерела, що використані у наукових працях;
- проведення семінарів з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату.

4.18. Участь Інституту у міжнародному та національному рейтинговому оцінюванні діяльності

Інститут бере участь у міжнародному та національному рейтинговому оцінюванні діяльності опосередковано, через формування відповідних звітів та передачу їх до Академії. Академія формує зведений звіт про діяльність усіх структурних підрозділів і бере участь у міжнародному та національному рейтинговому оцінюванні діяльності.

Рейтинги Академії є інтегральними оцінками ефективності їх функціонування. Підвищення рейтингу Академії в умовах зростаючої конкуренції освітніх послуг вимагає постійних зусиль всього науково-педагогічного колективу.

З метою зростання рейтингу Академії у вебметричному рейтингу закладів вищої освіти світу та зростання присутності в інтернет-середовищі, науково-педагогічні працівники намагаються підтримувати у належному стані та постійно оновлюють власні профілі у пошуковій системі Google Академія (Google Scholar).

Метою участі Академії у рейтинговому оцінюванні є реклама Академії та забезпечення споживачів інформацією, яка допоможе їм зорієнтуватися в системі вищої освіти і правильно вибрати для себе освітню програму.

Основними завданнями участі Академії у національній системі рейтингового оцінювання є:

- стимулювання діяльності Академії щодо забезпечення якості вищої освіти та науки на внутрішньоакадемічному, регіональному, національному та міжнародному рівнях;
- інформування суспільства, органів влади про рівень досягнень Академії щодо якості освітньої та наукової діяльності, її позиціонування на ринку освітніх послуг і ринку праці;
- підвищення міжнародної активності Академії у сфері освіти та науки, створення умов для обміну студентами, аспірантами, докторантами,

науково-педагогічними працівниками та їх участі в реалізації міжнародних проектів і програм, науково-практичних конференціях, семінарах, виставках.

“Топ-200 Україна” – національний рейтинг Академії в Україні. У методиці цього рейтингу діяльність Академії оцінюється за допомогою інтегрального індексу, який формується на підставі індикаторів прямого вимірювання, експертного оцінювання якості підготовки випускників Академії представниками роботодавців і академічного співтовариства, а також із використанням міжнародних наукометричних і веб-метричних даних. Інтегральний індекс представлено трьома складниками:

- якістю науково-педагогічного потенціалу;
- якістю навчання;
- міжнародним визнанням.

“Webometrics Ranking Web of Universities” – міжнародний рейтинг, комплексним показником для якого є рейтинг веб-ресурсів закладів вищої освіти за критеріями цитованості, активності та відкритості.

Показник відкритості бере до уваги число повнотекстових файлів, опублікованих на спеціальних веб-сайтах, на основі даних академічної пошукової системи Google Scholar.

Підвищення рейтингу сайту Академії забезпечується постійною присутністю в мережі різнопланової інформації з усіх сфер життя структурних підрозділів для всіх категорій користувачів, спосіб інформування та спілкування з абітурієнтами, студентами, викладачами і колегами.

“Scopus” – рейтинг, який ґрунтується на показниках наукометричної бази даних Scopus, яка є інструментом для відстеження цитованості наукових статей, що публікуються навчальним закладом або його працівниками в цитованих наукових виданнях.

У рейтинговій таблиці заклади вищої освіти України ранжовані за індексом Гірша – кількісним показником, який ґрунтується на кількості наукових публікацій і кількості цитувань цих публікацій.

Підвищення рейтингу Академії вимагає виконання таких дій:

- підвищення кількості викладачів, які мають ідентифікаційний номер і сторінку в ORCID, публікації і профілі в наукометричних базах даних Scopus, Web of Science, Index Copernicus, зареєстровані та мають сторінки в наукових соціальних мережах Research Gate, Academia тощо;
- підвищення рівня цитованості та індексів Гірша викладачів;
- збільшення кількості патентів України та інших країн;
- збільшення кількості монографій і розділів монографій, виданих в іноземних державах та Україні;
- збільшення кількості підручників і навчальних посібників, виданих в іноземних державах та Україні;
- збільшення обсягів грантових науково-дослідних тем, що фінансуються іноземними фондами;
- збільшення кількості студентів, які є переможцями предметних

олімпіад, конкурсів наукових робіт тощо;

– збільшення кількості студентів, які приймають участь у науково-дослідницькій роботі, та є авторами наукових статей, патентів, тез конференцій тощо;

– розширення інформаційного наповнення веб-сайту Академії за рахунок оригінального контенту – матеріалів цікавих для відвідувачів сайту;

– анонсування і висвітлення навчальних та наукових подій;

– розміщення наукових робіт аспірантів, викладачів та співробітників Академії;

– викладання анотацій наукомістких матеріалів у мережу Інтернет для зацікавлення світової наукової спільноти;

– відображення у наукових працях посилань на назву Академії, що забезпечує підйом рейтингів за рахунок зовнішніх посилань.

Складовою моніторингу якості освітньої діяльності є визначення рейтингів кафедр та інститутів/факультетів за підсумками навчального року, мета якого – визначення підрозділів, що роблять найбільший внесок у підвищення якості підготовки фахівців і розвиток наукових досліджень. Критерії оцінювання охоплюють показники науково-дослідної, науково-педагогічної, навчально-методичної діяльності, міжнародної активності, виховної роботи.

Відповідно до вказаних критеріїв Інституту не рідше, ніж раз на рік подає до Академії звітні матеріали.

5. ПРОЦЕДУРИ ТА ЗАХОДИ ПІДСИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ІНСТИТУТІ

Контроль за якістю підготовки в Інституті є складовою підготовки фахівців за відповідними освітніми рівнями. Підсистема забезпечення Інституту якості вищої освіти спрямована на оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти шляхом застосування прозорих методик оцінювання, а також диференційованих підходів до оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Перевірка якості процесів підсистеми якості вищої освіти в Інституті здійснюється у вигляді підтвердження виконання вимог до освітнього процесу, а саме: самооцінка, внутрішній аудит процесів системи менеджменту якості вищої освіти, зовнішня оцінка процесів системи менеджменту якості вищої освіти.

Внутрішній аудит підсистеми забезпечення якості вищої освіти в Інституті проводиться з метою:

– забезпечення контролю за ефективним функціонуванням підсистеми забезпечення якості вищої освіти та оцінюванням відповідності вимогам, що визначені Інститутом і прописані у вигляді документованих процедур;

– визначення можливостей вдосконалення підсистеми забезпечення якості вищої освіти в Інституті та розробки коригувальних і запобіжних

заходів, що вживаються для усунення причин виявлених невідповідностей;

– запобігання повторному виникненню невідповідностей та покращення якості вищої освіти.

Моніторинг задоволеності споживачів науково-освітніми послугами у Інституті є одним із способів вимірювання результативності роботи підсистеми менеджменту якості вищої освіти в Інституті.

Процес постійного поліпшення в Інституті використовується як інструмент для покращення внутрішньої результативності та ефективності підсистеми якості вищої освіти, а також задоволення споживачів і зацікавлених сторін. Процеси, що потребують поліпшення, визначаються під час аналізу підсистеми якості вищої освіти в Інституті з боку керівництва Інституту, Наглядової ради Академії та в процесі поточної діяльності структурних підрозділів, а також унаслідок отримання рекомендацій від споживачів та зацікавлених сторін.

5.1. Критерії та процедури оцінювання якості вищої освіти в Інституті

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до “Положення про організацію освітнього процесу в Одеському інституті Приватного акціонерного товариства “Вищий навчальний заклад “Міжрегіональна Академія управління персоналом” ухваленого рішенням Вченої ради (Протокол від 26 лютого 2020 року №6) затвердженого наказом директора Інституту від 26 лютого 2020 року №27/1-О.

Критерії оцінювання якості вищої освіти визначаються на основі:

– законодавчих вимог до оцінювання якості освіти (вимоги Державних освітніх стандартів за спеціальностями; вимоги, що висуваються при ліцензуванні та акредитації; вимоги до акредитації освітніх програм);

– освітніх стандартів Інституту (зміст освітніх програм; технологія освітнього процесу; технологія контролю знань; ресурсне забезпечення);

– аналізу вимог споживачів до рівня підготовки і компетентності випускників (результати анкетування студентів, випускників і представників організацій-роботодавців).

Процедури оцінювання навчальних досягнень студентів мають відповідати таким вимогам:

– здійснюватися фахівцями;

– мати чіткі та оприлюднені критерії виставлення балів;

– відповідати своєму призначенню (поточний або підсумковий контроль);

– бути співставними в межах Інституту;

– підлягати внутрішній (а за потреби й зовнішній) експертизі;

– гарантувати дотримання вимог законодавств про не розповсюдження конфіденційної інформації.

5.2. Профорієнтаційна діяльність

Якість контингенту майбутніх здобувачів вищої освіти визначає робота з профорієнтації потенційних вступників (на освітні програми підготовки бакалаврів, магістрів тощо) повинна здійснюватися на рівні факультету, випускових кафедр та відбіркової комісії. Керівництво Інституту має проводити координацію дій структурних підрозділів та загальне інформаційно-ресурсне забезпечення профорієнтаційної діяльності.

До переліку необхідних заходів входять:

- 1) на рівні Інституту:
  - підготовка інформаційних матеріалів про Інституту (буклети, стенди, мультимедіа, фільми тощо);
  - організаційне та матеріальне забезпечення участі Інституту у виставках, олімпіадах, процедурах ЗНО;
  - організація проведення Днів відкритих дверей;
  - розміщення повної інформації для вступників на веб-сайті Інституту;
  - якісно організована робота відбіркової комісії;
- 2) на рівні факультету, кафедр, відбіркової комісії:
  - підготовка інформаційних матеріалів про інститут, факультет, кафедри, спеціальності та спеціалізації закріплені за ним, програми підвищення кваліфікації;
  - налагодження співпраці зі загальноосвітніми, професійно-технічними закладами, коледжами, департаментами освіти м. Одеси, Одеської області та районів;
  - пошук та підтримка обдарованих дітей (сприяння їхній подальшій освіті здійснюється у формі проведення щорічного Всеукраїнського конкурсу студентських та учнівських наукових робіт «Україна у сучасному геополітичному просторі: погляд молоді», олімпіад, турнірів, ділових ігор для школярів тощо);
  - співпраця з роботодавцями профільних галузей;
  - проведення зустрічей викладачів і студентів з учнями шкіл на базі Інституту та випускових кафедр;
  - організація постійно діючого взаємозв'язку з потенційними абітурієнтами через електронну пошту та соціальні мережі.

5.3. Система оцінювання знань і вмінь здобувачів вищої освіти

Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Інституті реалізується відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Одеському інституті Приватного акціонерного товариства “Вищий навчальний заклад “Міжрегіональна Академія управління персоналом” ухваленого рішенням Вченої ради (Протокол від 26 лютого 2020 року №6) затвердженого наказом директора Інституту від 26 лютого 2020 року №27/1-О.

Система оцінювання знань студентів включає поточний контроль, семестрову атестацію, ректорський контроль знань та атестацію здобувачів вищої освіти.

5.3.1. Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, лабораторних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів за навчальний семестр. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування або письмового контролю під час проведення лабораторних практичних та семінарських занять, виконання індивідуальних самостійних завдань.

5.3.2. Семестрова атестація (підсумковий контроль) проводиться у формі екзамену, диференційованого заліку чи заліку, визначеного навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни. Критерії оцінювання при проведенні семестрового підсумкового контролю є обов'язковою складовою робочої програми навчальної дисципліни. На початку семестру науково-педагогічний працівник, який викладає дисципліну, повинен ознайомити студентів зі змістом, структурою, формою проведення екзаменів (заліків), прикладами завдань, а також із системою і критеріями оцінювання.

Складання письмових екзаменів здійснюється за екзаменаційними білетами. В екзаменаційному білеті передбачається комбінація з екзаменаційних питань, тестових завдань різних типів та задач, які можуть формувати рівні складності завдань у білеті. Кількість екзаменаційних питань, тестових завдань різних типів та задач в екзаменаційному білеті, а також критерії оцінювання відповідей на них визначає лектор, який відповідає за викладання навчальної дисципліни. Екзаменаційні білети мають бути затверджені на засіданні кафедри, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни, і містити підпис завідувача кафедри та екзаменатора на кожному екзаменаційному білеті.

5.3.3. Ректорський/директорський контроль – особливий вид внутрішнього контролю рівня знань, умінь і навичок студентів Інституту, мета якого – встановлення рівня ефективності використання різних форм і методів викладання науково-педагогічними працівниками навчальних дисциплін; отримання інформації про характер пізнавальної діяльності, рівень самостійності та активності студентів; оцінка залишкового рівня знань із навчальної дисципліни з подальшим аналізом та узагальненням; належна підготовка для проходження ліцензійних, акредитаційних процедур і забезпечення максимально об'єктивного оцінювання знань студентів; перевірка якості освітнього процесу на кафедрах і рівня викладання наук (дисциплін) окремими науково-педагогічними працівниками.

Пакет завдань для проведення ректорського/директорського контролю

розробляється науково-педагогічними працівниками кафедри, які викладають відповідні дисципліни, та затверджується на засіданні кафедри.

Ректорський/директорський контроль проводиться у письмовій формі. Контроль здійснює навчальна частина.

Ректорський/директорський контроль якості підготовки здобувачів проводиться згідно з графіком. Графік проведення контролю знань формується навчальною частиною та затверджується директором.

Порядок проведення ректорського/директорського контролю регламентується «Положенням про організацію ректорського контролю якості знань в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (наказ від 29.09.2016 р. №147-о).

Позаплановий контроль знань проводиться при підготовці для проходження акредитаційних процедур та перевірки якості освітнього процесу на кафедрах і рівня викладання навчальних дисциплін окремими науково-педагогічними працівниками.

За підсумками проведення ректорського/директорського контролю знань здобувачів вищої освіти навчальна частина та деканат проводить його детальний аналіз, результати якого розглядаються на засіданнях кафедр, науково-методичної ради Інституту, Вченої ради Інституту.

5.3.4. Проведення незалежного тестового оцінювання знань (НТОЗ) – особливий вид внутрішнього контролю рівня знань, умінь і навичок студентів Інституту, мета якого – підвищення якості освітнього процесу, активізація систематичної роботи студентів, забезпечення об'єктивності семестрового контролю знань студентів денної форми навчання, підсумкове оцінювання знань і вмінь.

Порядок проведення екзаменів у вигляді незалежного тестового оцінювання знань студентів є вибірковою формою контролю.

5.3.5. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Атестацію здобувачів вищої освіти здійснюють екзаменаційні комісії (далі – ЕК).

Екзаменаційна комісія створюється щороку як єдина для всіх форм навчання у складі голови та членів ЕК з кожної спеціальності (спеціалізації) та певних ступенів вищої освіти. Залежно від кількості випускників можливе створення кількох ЕК з однієї спеціальності (спеціалізації) або однієї ЕК для кількох споріднених спеціальностей (спеціалізацій) у межах відповідної галузі знань, зазвичай на одній кафедрі.

Строк повноважень ЕК становить один календарний рік.

Порядок формування, організацію роботи та підбиття підсумків роботи ЕК регламентує Положення про екзаменаційну комісію в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (наказ ректора від 28.04.2016 р. № 67-о).

Завданнями екзаменаційних комісій є:

- проведення атестацій студентів Інституту;
- встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти

рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти;

– прийняття рішення про присвоєння особі, яка успішно виконала освітню програму на певному освітньому рівні, відповідного ступеня вищої освіти та кваліфікації;

– розроблення пропозицій щодо подальшого поліпшення якості підготовки фахівців з відповідної спеціальності (спеціалізації).

Атестація здійснюється відкрито і гласно. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

Строки проведення атестації визначаються навчальними планами. Атестація здобувачів вищої освіти проводиться у формі екзамену(-нів) або/та захисту атестаційної роботи (дипломної роботи/проекту, магістерської роботи).

Форма проведення атестації здобувачів вищої освіти визначається відповідним стандартом вищої освіти та навчальним планом.

Вимоги до змісту атестаційних робіт, програми випускних екзаменів розробляє випускова кафедра з урахуванням вимог відповідного стандарту вищої освіти. Екзаменаційні білети/тести надаються Академією та затверджуються ректором Академії.

Результати атестації (складання екзаменів, захисту атестаційних робіт) оцінюються відповідно до критеріїв оцінювання за 100-бальною шкалою, національною та шкалою ЄКТС.

За підсумками діяльності екзаменаційної комісії голова ЕК складає звіт, який затверджується на її заключному засіданні.

Результати роботи, пропозиції і рекомендації ЕК обговорюються на засіданнях випускових кафедр, Вченій раді Інституту.

5.4. Посилення практичної підготовки здобувачів вищої освіти

Організація практичної підготовки здійснюється відповідно до “Положення про практику здобувачів вищої освіти ПрАТ “ВНЗ “МАУП” (наказ ректора від 24.02.2018 р. № 24-о). Перелік усіх видів практик для кожної спеціальності (спеціалізації), форми й тривалість їх проведення визначаються стандартами вищої освіти та навчальним планом підготовки.

Мета проведення практик – набуття здобувачами вищої освіти професійних компетентностей для подальшого їх використання у реальних виробничих умовах.

Зміст проходження практики визначається програмою практики, яка розробляється відповідною кафедрою. Практика здобувачів вищої освіти проводиться на зовнішніх базах практики та в Інституті, які мають відповідати вимогам програми. Із зовнішніми базами практики (підприємствами, організаціями, установами) Академія та Інституту укладає договори на її проведення.

Підсумки проходження практики обговорюються на засіданнях кафедр,

а загальні підсумки підводяться на Вченій раді Інституту не менше одного разу протягом навчального року.

Моніторинг якості організації практики забезпечують щорічні опитування здобувачів вищої освіти, випускників, потенційних роботодавців.

Відповідальними за впровадження та вдосконалення практичної підготовки здобувачів вищої освіти є випускові кафедри, Вчена рада

Інституту, декан факультету, заступник директора та Центр організації практики, працевлаштування студентів та роботи з випускниками Академії.

5.5. Самооцінка ефективності діяльності із забезпечення якості вищої освіти

Основна мета самооцінювання – виявлення недоліків та проблем (як у розрізі кафедр і викладачів, так і в розрізі освітніх програм підготовки), а також пошук шляхів їх вирішення.

Самооцінка ефективності діяльності із забезпечення якості включає:

– об'єктивні показники (кількісні та якісні параметри контингенту студентів, кваліфікація персоналу, навчально-методичне і ресурсне забезпечення, рівень працевлаштування випускників);

– результати соціологічних опитувань здобувачів вищої освіти і викладачів;

– зовнішнє оцінювання.

До переліку необхідних заходів відносяться:

– формування кафедрами, деканатом баз даних випускників та розроблення системи зворотного зв'язку з випускниками та провідними роботодавцями з метою дослідження кар'єри випускників Інституту, їх працевлаштування, динаміки зайнятості, службового просування, а також задоволеності роботодавців кваліфікацією випускників;

– запровадження на рівні кафедр та факультету процедури щорічного самооцінювання ефективності діяльності (реалізація визначених планів і встановлених завдань, виконання навчальної, дослідницької й управлінської функцій) з розглядом звітів на засіданні Вченої ради Інституту;

– створення загальної інформаційної системи забезпечення моніторингу якості, що висвітлює:

• можливості випускників влаштуватися на роботу (результати працевлаштування);

• задоволення здобувачів вищої освіти освітніми програмами, за якими вони навчаються;

– якісний склад та ефективність роботи викладачів;

– якісні та кількісні характеристики контингенту студентів;

– наявні навчальні та матеріальні ресурси;

– ключові показники діяльності структурних підрозділів тощо.

6. СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ ЩОДО ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стратегічними завданнями Інституту щодо політики забезпечення якості вищої освіти є:

- вдосконалення існуючих принципів і процедур забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- створення позитивного іміджу Інституту серед абітурієнтів, здобувачів вищої освіти, професорсько-викладацького складу, роботодавців;
- покращення позицій Академії у національних та міжнародних рейтингах закладів вищої освіти.